

Projektová mapa digitalizace

Workshop DGline

Roman Petr, Petra Blínová
Praha, 22.9.2026

Proč workshop?

- V rámci NPO bylo pořízeno množství digitalizační technologie a realizováno mnoho digitalizačních projektů
- Ukazuje se, jak složitá disciplína digitalizace je
- DGline věří, že je potřebné sdílet vzájemně zkušenosti a dále zvyšovat kvalitu projektů
- Chceme prezentovat jednu z cest k digitalizaci a diskutovat její milníky
- Námi prezentované pojetí vedení projektu a projektové mapy je v souladu s metodickým pokynem MKČR

Cíl workshopu

Pojmenování milníků projektové mapy a vytvoření doprovodných otázek, které si musíme v rámci popisu jednotlivých milníků zodpovědět

Účel

Cíle, rozsah a priority digitalizace

- Rozlišení hlavních a vedlejších cílů digitalizace
- Vazba cílů na legislativní a metodické požadavky
- Vymezení rozsahu – které sbírky/podsbírky/fondy/typy předmětů digitalizace zahrnuje a které vědomě nezahrnuje
- Stanovení priorit výběru
- Měřitelné, časově ukotvené cíle
- Vazba cílů na rozpočet a zřizovatele/vedení organizace

Účel

Cíle, rozsah a priority digitalizace

- ??? Jaký je hlavní cíl, rozsah a priority digitalizačního projektu a podle čeho poznáme, že hlavního cíle bylo dosaženo?
- ??? Kdo konkrétní předměty pro digitalizaci vybere a určí formát a detail?

Stav

Analýza výchozího stavu (gap analýza)

- Přehled všech aktuálně používaných evidenčních a digitalizačních systémů včetně jejich vzájemné (ne)propojenosti.
- Analýza rozsahu a kvality již existující digitalizace po jednotlivých sbírkách/odděleních.
- Identifikace rozdílných postupů a standardů mezi odděleními
- Posouzení propojenosti obrazových dat s evidencí sbírkových předmětů
- Zmapování dosavadních zdrojů digitalizace (projekty, granty, dodavatelé) a jejich výstupů.
- Pojmenování rizik plynoucích ze stávajícího stavu

Stav

Analýza výchozího stavu (gap analýza)

- ??? Co, kde a v jakém technickém stavu máme a vedeme to jednotně?
- ??? Máme vyjasněna autorská práva a jsme si vědomi stávajících rizik?

Organizace

Model, role a odpovědnosti (governance)

- » Volba organizačního modelu
- » Jasné vymezení rozhraní mezi centrálním pracovištěm a kurátory/odděleními
- » Přiřazení konkrétních rolí
- » Určení odpovědností u pořadí digitalizace, bezpečnosti a kvality výstupů a metadat
- » Posouzení udržitelnosti personálních kapacit v delším horizontu.
- » Nastavení komunikačních a reportovacích vazeb na vedení organizace a zřizovatele.

Organizace

Model, role a odpovědnosti (governance)

- ??? Jaké jsou role týmu a kdo je odpovědný za rozhodování a výsledek?
- ??? Jak bude ověřena kvalita výstupů a kdo digitalizáty formálně přebírá?

Standardy

Workflow, metadata, kontrola kvality

- » Definice povinných kroků procesu
- » Stanovení jednotných technických standardů dle typu položky
- » Volba metadatových standardů a balíčků
- » Provázání metadat s evidenčním softwarem za účelem automatizace
- » Nastavení kontroly kvality – průběžné i namátkové
- » Určení nástroje nebo role pro řízení celého workflow

Standardy

Workflow, metadata, kontrola kvality

??? Jaké technologické standardy budeme dodržovat?

??? Jaká metadata k digitalizátům vzniknou a jak, kam se uloží?

Zdroje

Technika, prostory, personál a rozpočet

- Soulad techniky s druhem digitalizovaného materiálu
- Softwarové licence a jejich obnova/podpora.
- Prostorové a bezpečnostní požadavky (klíma, osvětlení, zabezpečení pracoviště a dat).
- Personální kapacity a jejich kvalifikace, včetně plánu pravidelného školení a zaškolování nových pracovníků.
- Sladění personálních a technologických kapacit s předpokládanou časovou náročností digitalizačního procesu
- Promítnutí všech výše uvedených položek do víceletého rozpočtu a harmonogramu pořízení.

Zdroje

Technika, prostory, personál a rozpočet

??? Jaký je rozpočet projektu a jakou má strukturu?

??? Vychází technická a personální kapacita projektu z ověřených předpokladů?

Dlouhodobá udržitelnost

Archivace, zpřístupnění a rizika

- Volba a implementace důvěryhodného úložiště/archivu odpovídajícího uznávanému standardu dlouhodobé archivace.
- Plán migrace dat ze současných úložišť do nového řešení.
- Plán zpřístupnění výstupů a jeho návaznost na licenční a autorská práva.
- Mechanismus pravidelné kontroly integrity (čitelnost, nezměněnost) uložených dat a metadat.
- Řízení rizik: zastarání formátů, ztráta know-how při odchodu klíčových pracovníků, výpadek dodavatele techniky/software.
- Zodpovědnost za dlouhodobou správu a aktualizaci archivačního řešení v čase

Dlouhodobá udržitelnost

Archivace, zpřístupnění a rizika

??? Kde a jak budou data dlouhodobě uložena, zálohována a spravována po skončení projektu?

??? Jsme si vědomi krátkodobých a dlouhodobých rizik projektu?

Shrnutí

- » Účel – cíle, rozsah a priority digitalizace
- » Stav – analýza výchozího stavu (gap analýza)
- » Organizace – model, role a odpovědnosti (governance)
- » Standardy – workflow, metadata, kontrola kvality
- » Zdroje – technika, prostory, personál a rozpočet
- » Dlouhodobá udržitelnost – archivace, zpřístupnění, rizika

Zadání

Od: Ředitel velké kulturní instituce

Komu: Centrální digitalizační pracoviště

Předmět: Zahájení digitalizace sbírkových fondů

Milý týme,

rozhodl jsem se zahájit digitalizaci sbírkového fondu fotografií a negativů uložených v externím depozitáři.

V pilotním projektu půjde přibližně o 5 000 kusů historických fotografií a negativů z poloviny 20. století, uložených v depozitáři. V případě úspěchu budeme pokračovat s dalšími částmi sbírek.

Cílem je mít kvalitní digitální kopie a následně je spolu s kvalitními metadaty zveřejnit na webu instituce, aby byly dostupné veřejnosti a badatelům. Dbejte na to, aby byly dodrženy standardy.

Prosím, připravte mi návrh realizace.

Děkuji za spolupráci,

Ředitel